

Қазақстанда емханалық
акушерлік-гинекологиялық
қызметті ұйымдастыру

«Репродуктивті денсаулық –ол тек аурудың жоқтығы ғана емес, бұл толық физикалық, зерделі және әлеуметтік аманшылықтың күйі, репродуктивті жүйе және оның қызметінің саулығы». (ООН, Каир, 1994)

Адамдар қанағатты, жыныс өміріне жауапты болуы керек, қандай интервалмен босануын жоспарлау, неше бала болуын еркін шешіп және жүктіліктің қауіпсіз ағымы әйелге қамтамасыз етілуі керек және жақсы дәрігерлік қызметтерге , сау бала тууға құқылы.

Репродуктивті денсаулықтың саясаты (бұрын қалай болған)

1. Жанұяны жоспарлау- контрацепция
2. Әйелдің денсаулығын сақтау
 - босанар алдындағы көмек
 - қауіпсіз бала туу
 - туғаннан кейінгі көмек
3. Бала денсаулығын сақтау
 - емшекпен баланы емізу
 - баланың тамағын және өсуін қадағалау
 - екпелер

Репродуктивті денсаулықтың саясаты (қазіргі жағдай)

1. Гендерлік дискриминацияға ықылас
(бала жынысына көзқарас)
2. Әйелдерге қарсы зорлықтың мәселесі
 - бала порнографиясы
 - жезөкшелік
 - тұрмыстық зорлау, қан араласу

жалғасы

3. Жас өспірімдердің арасындағы сексуалдылықтың мәселесі
4. Репродуктивті құқықтың орындалуының мәселесі
5. Гендерліктің теңдігі және тең құқықтылық

жалғасы

6. Жағымсыз жүктілік

- шұғыл контрацепция
- қауіпсіз жасанды түсіктер

7. Жүктіліктің және туудың созылмалы асқынулары

8. Жыныс жолдары арқылы берілетін аурулар

- созылмалы асқынулар: бедеулік, cervical cancer

9. ЖИТС

Әйелдердің өлім жиілігі

- Жыл сайын 70 000 астам әйелдер саны кәсіби емес жасанды түсіктердің жасалуынан қайтыс болады
- Әйелдердің көпшілігіне жүктілікке байланысты денсаулығының нашарлауына байланысты қауіп төнуі мүмкін
- Егер жүктілік денсаулықтың нашарлауымен байланысты болмаса, онда әйелдердің өлімі 25%-ға төмендейді.
- Әйелдерде созылмалы аурулары болса жүктілік аурудың асқынуына әкеп соқтыруы мүмкін
- Әйелдердің өлімі себепші болуы мүмкін:
 - Балаларға көрсетілетін қолдаудың жоқтығы
 - Балалардың тамақтануын және денсаулық сақтауының болмауы
 - Жанұя үшін табыстың болмауы

Сексуалды белсенді жас өспірімдер

- жылына 15 миллион жүктілік
- 20 жастан кіші әйелдер жүктілікке қатысты асқынулардан зардап шегеді.
- Мерзімінен ерте босанудың қаупі жоғарлайды.
- Жас әйелдер кәсіпті емес жасанды түсікке жиі барады
- Жас өспірімдердің арасында жы жолдары арқылы берілетін аурулардың деңгейі жоғары;
- 33%-ға дейін 17жасқа дейін
- 44% 17-19 жас арасында, бір зерттеудің ішінде

- Қалыпты босану саны- 35%
- Қазақстан аймағында 25% төмен
- 11, 4% бала туған сау әйелдер

Қазақстанда 60% босанулар асқынулармен өтеді.

- Репродуктивті денсаулыққа жыныс өмірінің жауапкершілігі және қауіпсіздігі
- Репродуктивті бостандық (ақпаратқа , әдістерге және қызметтерге қол жетімділік)
- Қауіпсіз жүктілік (қауіпсіз жүктілік, босану және, сау балалар). Каир 1994 ж.

**Репродуктивті құқыққа, жауяны жоспарлауға,
репродуктивті денсаулыққа адамның құқығына
жатады**

- Репродуктивті құқық – жұбайлардың құқықтары және жеке адамдардың жауапты шешім қабылдау, балалар арасында жастық интервалды сақтау, бала туу туралы шешім қабылдау еркіндігі жатады.

Сексуалды және репродуктивті денсаулыққа құқылы

- Өмір суруге құқығы
- Адам бостандыққа және қауіпсіздікке құқылы
- Дискриминацияның барлық түрлерінен бостандыққа құқылы
- Жеке өмірге және оңашалыққа араласпау құқығы
- Білім алуға және ақпаратқа құқылы
- Некеге, жанұя құруға құқылы
- Бланы туу уақытын еркін шешім қабылдау еркіндігі
- Медициналық көмекке және денсаулық сақтауға құқылы
- Саясатты жиналыстарға қатысуға құқылы
- Қинаулардан және қорлаудан бостандық құқығы

- Бала және әйел денсаулығын сақтау
- Қауіпсіз жүктілік
- Жасанды түсік және жауяны жоспарлау
- Медико – генетикалық кеңес
- Бедеулікті емдеу және алдын алу
- Жыныс жолдары арқылы берілетін ауруларды емдеу және алдын алу

1996 жылдың 26 қыркүйегінде денсаулық сақтау ұйымы бекітті

Ана болудың төрт қауіпсіз бағанасы

- Ана болудың сәттілігі:
 - үй болуды жоспарлау
 - тууға дейінгі күту
 - қауіпсіз босану
 - мамандандырылған акушерлік көмек
- Ана болудың сақтау негіздері
- Біріншілік медициналық көмек
- Барлығына тең құқық

- Репродуктивті денсаулықты сақтау бұл репродуктивті денсаулыққа байланысты мәселелерді шешу.

Қол жетімділік қызметінің бес аспектілері:

- Физикалық қолжетімділік
- Экономикалық қолжетімділік
- Әлеуметтік қолжетімділік
- Ақпараттық қолжетімділік
- Әкімшілік қолжетімділік

Назарларыңызға рахмет!